

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Број: Гж-197/14
Дана 28.01.2014. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија: Јасмине Симовић, председника већа, Снежане Ковачевић и Аца Вучићевића, чланова већа, у правној ствари тужиоца С. Ђ., из К., кога заступа пуномоћник Б. Л., адвокат из Б., против туженика Р. С., коју заступа законски заступник Републичко јавно правобранилаштво – Одељење у К. и ЈВП „С.“ из Б., ради утврђења права својине, вредност спора 60.000,00 динара, одлучујући о жалбама туженика против пресуде Основног суда у Крушевцу - Судска јединица у Брусу II 9П. 2815/10 (09) од 25.07.2013. године, у седници већа одржаној дана 28.01.2014. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе туженика, а пресуда Основног суда у Крушевцу - Судска јединица у Брусу II 9П. 2815/10 (09) од 25.07.2013. године, **ПОТВРЂУЈЕ.**

Образложење

Ожалбеном пресудом у ставу један изреке утврђује се према туженицима да је тужилац власник дела кп.бр. 2519 КО К., у мерама и границама: са северозапада до к.п.број 1713 КО К. у дужини од 12,8 метара, до к.п. број 1704 КО К. у дужини од 14,8 метара, до к.п. број 1711/6 КО К. у дужини од 6,8 метара, до истока до неспорног дела к.п. број 2519 КО К. у дужини од 10,9 + 3,1 + 19,4 + 14+ 19,5 метара, где се завршава у облику шилка, а затим се протеже југозападном страном до кп.бр.1714/2 КО К. у дужини од 15,6 +10,5 метара, а потом наставља западном страном у дужини од 21,2 метра до регионалног пута Ј. Б. – Б., који део има површину од 6,8 ари, као и да је тужена Р. С. власник, а туженик ЈВП „С.“ Б. корисник кп. број 1711/6 КО К. у мерама и границама: са запада до неспорног дела к.п. број 1711/6 КО К. у дужини од 4,1 +29,5 + 26,2 + 24,2 + 13,3 + 4 метра, са југоистока у дужини од 16,6 метара и са запада 16,3 + 23,8 + 19 + 29,5 метара, до последње најсеверније међне тачке, који део

има површину од 5,35 ари, па се обавезују туженици да тужиоцу право својине на наведеном делу признају, с тим што ће ова пресуда послужити као основ за промену у Служби за катастар непокретности Б.

Ставом два обавезани су туженици да тужиоцу на име трошкова поступка исплате износ од 136.280,00 динара.

Против наведене пресуде, туженици су преко својих законских заступника благовремено поднели жалбе из свих законом предвиђених разлога, с предлогом да се ожалбена пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Испитујући ожалбену пресуду у смислу чл. 372 ЗПП („Службени гласник РС“ број 125/04 и број 111/09) у вези члана 506 ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11), Апелациони суд у Крагујевцу је нашао:

Жалбе туженика нису основане.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 1, 2, 5, 7 и 9, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, на које се жалбама указује, јер пресуда садржи јасне и потпуне разлоге у погледу свих битних чињеница, а наведени разлози нису противречни међусобно нити са изреком.

Чињенично стање је правилно утврђено, а материјално право правилно примењено.

Из образложења ожалбене пресуде произилази да је првостепени суд на основу оцене изведених доказа утврдио следеће чињенично стање:

Тужилац је власник к.п. број 1711 КО К., на основу уговора о поклону који је закључио са својим оцем М. Ђ., из К., као поклонодавцем. У Служби за катастар непокретности извршена је промена имена власника исте парцеле тако што је уписан тужилац. Ова парцела граничи се са коритом реке Р., која носи ознаку кп.број 2519 КО К.. Река Р. је пре 45 година поплавила део тужиочеве кп.бр.1711/6 у мерама и границама наведеним у изреци пресуде и од тада па до данас тим делом протиче вода исте реке, с тим што је тада река Р. променила ток тако што је напустила корито – део спорне к.п. број 2519 КО К. у мерама и границама наведеним у изреци пресуде, у површини од 6,8 ари, и такво стање је непромењено до данас. Површина дела кп.бр.1711/6 КО К., који је заузела река Р. износи 5,35 ари. У близини спорног места саграђен је мост за потребе засеока „ Б.“ у селу К. пре 30 година, тако да је на том месту извршен насип пута. Од момента када је река Р. променила ток правни претходници тужиоца су започели са несметаном државином спорног дела кп.бр. 2519 КО К. (напуштени део речног корита), а река Р. је припојила део тужиочеве кп.бр. 1711/6 свом речном кориту, тако да са коритом чини целину. На спорном делу к.п. бр.

2519 тужилац је саградио стамбени објекат пре 22 године, где живи са породицом. Оба дела к.п. број 2519 и к.п. број 1711/6 КО К. налази се са леве стране узводно уз реку Р.

На основу утврђених чињеница првостепени суд закључује да тужилац поседује правни основ за стицање својине на спорном делу к. п. број 2519 КО К., а туженици правни основ и то Р. С. за стицање права својине, а туженик ЈВП „С.“ за стицање права коришћења на спорном делу тужиоцеве к.п. број 1711/6 КО К., јер је у предметном случају настао природни прираштај речног корита на спорном месту и тужиоцеве парцеле услед промене тока реке Р. пре много година уназад. У таквим ситуацијама напуштено речно корито реке која је променила ток и новим коритом поплавила део обалног земљишта, које је власништво тужиоца, спада у државну својину, али се власнику заузетог земљишта даје земљиште из напушеног речног корита у мери претрпљеног губитка, па налази да је ожалбеном пресудом наведено правилно испоштовано.

У прилог том ставу првостепени суд наводи део образложења пресуде Врховног суда Србије Рев. Број 2336/96, као пример судске праксе, у коме се наводи да уколико река мења корито и поплави нечије земљиште онда власник поплављеног земљишта има право да заузме речно корито у мери у којој му је земљиште поплављено.

Другостепени суд налази да се наводима из жалби туженика не може оспорити правилност и законитост првостепене пресуде.

У жалбама се истиче да је пресуда у ставу један неразумљива и неподобна за извршење, јер је у изреци суд практично извршио размену непокретности између тужиоца коме је доделио површину од 6,8 ари на кп.бр. 2519 КО К. која представља напуштено речно корито, док је туженицима досудио у својину и право коришћења површину од 5,35 ари од кп. број 1711/6 КО К., чији је досадашњи власник тужилац, чиме је првостепени суд извршио недозвољено располагање, с обзиром да је Р. С., као власник земљишта у државној својини оспорила наводе и основаност туженог захтева. Поред тога у жалби се наводи да пресуда којом се по захтеву физичког лица утврђује право својине у корист Р. С. на делу парцеле која је власништво физичког лица – тужиоца, могла је да буде донета само на основу признања тужбеног захтева од стране туженика, односно само на основу споразума о размени земљишта. У вези с тим посебно се истиче да поступак размене државног и земљишта у приватној својини није дозвољено, јер се ради о нерегулисаном кориту реке и постоји могућност поновног меандрирања и поновне промене тока, поготово имајући у виду да се објекти тужиоца налазе у непосредној близини реке, па постоји могућност плављена објеката, јер су изграђени без грађевинске дозволе и то на терену где постоји могућност измене речног тока, с тим што посебан значај има чињеница да је корито реке добро од општег интереса које је регулисано одредбама Закона о водама, о статусу водног земљишта и заштити вода, као и Законом о јавној својини.

Предњи наводи из жалбе туженика нису основани. Наиме, у овом случају ради се о природном прираштају непокретности, као једном од начина оригинарног стицања својине. Овај начин стицања својине не расправља се применом Закона о водама и Закона о јавној својини, те како још увек није донет закон о својинским односима, којим би било регулисано ово питање, спорни однос мора се расправити применом Правних правила имовинског права. Овај став заснива се на одредбама Закона о неважности правних прописа донетих пре 6.04.1941. године, и за време непријатељске окупације („Службени лист ФНРЈ“ број 86 од 25.10.1946. године). Одредбом члана 2. истог закона прописано је да правни прописи (закони, уредбе, наредбе, правилници и др.), који су били на снази 6.04.1941. године, изгубили су правну снагу. Чланом 3. прописано је да Президијум Народне скупштине ФРНЈ може одредити да се поједина правила садржана у законима и другим правним прописима, поменутих у члану 2. овог закона, примењују, одређујући при том потребне измене и допуне. Чланом 4. прописано је да правна правила садржана у законима и другим правним прописима поменутих у члану 2. овог закона, која у смислу члана 3. овог закона нису проглашена обавезним, могу се по овом закону примењивати на односе који нису уређени важећим прописима, и то само уколико нису у супротности са Уставом ФРНЈ, уставима народних република, законима и осталим важећим прописима донетим од надлежних органа нове државе, као и са начелима уставног поретка ФРНЈ и њених република.

Питање природног прираштаја било је решено пре II светског рата параграфом 264 Грађанског законика за Краљевину Србију. Одредбом истог параграфа прописано је да када вода једна своје корито остави, онда они суседни господари који су се таквом променом оштетили, имају право из остављеног да користе а штету своју накнадити, а после ће са њим онако поступати као и новопосталим острвом. С обзиром да ово правно правилно као и остала правна правила из Грађанског законика, а у смислу члана 3. Закона о неважности правних прописа донетих пре 6.04.1941. године, нису проглашена обавезним, то се по одредби члана 4. истог закона, правна правила могу примењивати на односе који нису уређени важећим прописима, уколико нису у супротности са Уставом ФРНЈ (сада Уставом Републике Србије), законима и осталим важећим прописима донетим од надлежних органа нове државе (сада органа Републике Србије), као и са начелима Уставног поретка ФНРЈ (сада начелима уставног поретка Републике Србије). Како питање стицања својине путем природног прираштаја непокретности до данас није регулисано посебним законом, то се у конкретном случају спорни однос расправља применом правног правила који проистиче из параграфа 264 Грађанског законика Краљевине Србије, и то уколико су испуњени услови из члана 4. поменутог закона.

Другостепени суд налази да су у конкретном случају испуњени услови да се на спорни однос примени правно правилно из параграфа 264. Грађанског законика Краљевине Србије, јер наведена правила нису у супротности са Уставом Републике Србије, законима и осталим важећим прописима донетим од стране надлежних органа, нити у супротности са начелима уставног поретка Републике Србије, посебно из разлога што је Уставом и законима, у последњим деценијама посебан приоритет дат афирмацији и заштити приватне својине. То је разлог што се спорни однос не може

расправљати применом судске праксе која је била важећа после окончања II светског рата, по којој би се конкретан случај расправио тако што би на поплављеном земљишту тужилац задржао право својине, док напуштено корито остаје друштвена својина, а одлуку о томе да ли ће се то земљиште дати власницима приобалног земљишта, који су оштећени плављењем свог земљишта, донео би надлежни управи орган. Овакво решење према сада важећем схватању различитих облика својине, или начелима уставног поретка, није прихватљиво нити праведно, јер би према том правном ставу лице коме је земљиште заузето плављењем имало само голу својину на свом земљишту, а питање да ли би такво лице добило одговарајући део земљишта из напуштеног речног корита, сведено је на будућу неизвесну околност, која искључиво зависи од воље управног органа, а поред тога очигледно је да је наведени правни став проистекао из времена када је постојала апсолутна доминација друштвене над приватном својином.

Из наведених разлога, а имајући у виду чињеницу да је према позитивним прописима Републике Србије, као и начелима уставног поретка посебно заштићена приватна својина, што је у потпуности у складу са начелима европског законодавства, у конкретном суд налази да су у потпуности испуњени законски услови за примену наведеног правног правила из параграфа 264., тако да тужилац има правни основ да му се на име дела његове парцеле која је поплављена призна својина на приближно истој површини напуштеног речног корита.

Тужилац има правни интерес како да се утврди његово право својине на кп.број 2519 КО К. у мерама и границама како је наведено у изреци пресуде, у површини од 6,8 ари (напуштено речно корито), а поред тога има и правни интерес да утврди да је тужена Р. С. власник, а туженик ЈВП „С.“ корисник дела к.п. број 1711/6 КО К., која се води у јавним књигама на тужиоца, у мерама и границама описаним у изреци пресуде у површини од 5,35 ари, тако да нису основани наводи из жалбе да се ради о недозвољеном располагању и да је суд извршио размену, и да је оваква одлука могла да буде донесена само на основу признања туженика. Ожалбеном пресудом није извршена размена, већ је утврђено право својине на начин како је наведено у изреци и то по правном основу који је допуштен, и применом наведених правних правила, а тужиоцу се не може оспорити постојање правног интереса да се према туженицима утврди да туженици имају наведена права на делу тужиоцеве парцеле, и у вези таквог захтева одлука може да се донесе и без сагласности туженика, тј. директном применом наведених правних правила.

У вези са претходним нису основани наводи из жалбе којима се разматра питање недопуштености размене земљишта у државној и делимично приватној својини, јер се не ради о размени и стицању својине путем правног посла, односно деривативном стицању својине, већ о оригинарном стицању на основу важећих правних правила.

Неосновани су наводи жалбе да првостепени суд није утврдио активну легитимацију тужиоца, јер је вештак геометар у свом налазу навео садржину листа непокретност по коме се спорна непокретност води на име тужиоца.

Чињеница да ли се на земљишту на коме је утврђено право својине тужиоца налазе његов стамбени и помоћни објекти, да ли се ради о бесправној градњи и да ли се ради о поступку легализације, нису релевантне за одлуку у овом спору.

Из наведених разлога жалбе туженика се одбијају као неосноване, а првостепена пресуда у ставу један изреке потврђује на основу члана 375 ЗПП.

Правилна је одлука о трошковима поступка из става два изреке, донета применом одредаба члана 149 и 150 ЗПП, тако што су тужиоцу признати трошкови који су били потреби за вођење парнице, па се одлука потврђује на основу члана 375. и члана 387. став 1. тачка 2. ЗПП.

**Председник већа-судија,
Јасмина Симовић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**